

Warszawa, dnia 8.12.2025 r.

Stanowisko
Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk
w sprawie ustanowienia roku 2027 Rokiem Edukacji Medialnej

Komitet Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk wspiera starania Polskiego Towarzystwa Komunikacji Społecznej i Komitetu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach PAN **o ustanowienie roku 2027 Rokiem Edukacji Medialnej.**

Czwarta rewolucja przemysłowa, robotyka i transformacja cyfrowa, powstające systemy cyber-fizyczne, w których funkcjonuje Internet rzeczy i przetwarzanie w chmurze, a nade wszystko rozwój sztucznej inteligencji i biotechnologii stanowią wyzwanie dla wielu dziedzin nauki, w tym również – pedagogicznych. Powstawanie innowacyjnych produktów i usług, zmiany modeli biznesowych i rynku pracy, wreszcie – zacieranie w codziennym życiu i funkcjonowaniu ludzi granic pomiędzy tym co biologiczne, a tym co cyfrowe – to tylko niektóre z oczekiwanych przeobrażeń.

Współczesna generacja wyrasta w środowisku wielu mediów. Pozostawiają one głębokie ślady w umysłach. Owe ślady są trwałe, bowiem media nie tylko przekazują informacje, lecz rodzą emocje, kształtując sferę wyobraźni, budzą pragnienia i marzenia, mieszając hierarchię wartości i realizując sprzeczne, niekiedy bardzo niebezpieczne cele.

Pokolenie cyfrowych tubylców – jak żadne inne przed nim – swój styl życia, przyjmowane strategie i wzory postaw czerpie z sieci. To tam szuka wiedzy i idei. Przez sieć poznaje świat, w sieci wyraża i realizuje własne myśli, emocje i marzenia. Człowiek jest twórcą sieci, a równocześnie staje się jej niewolnikiem. Dzięki rozwojowi sztucznej inteligencji narzędzie może zacząć panować nad swym twórcą.

Badania podejmowane przez pedagogów z wielu ośrodków akademickich w Polsce skupionych w Komitecie Nauk Pedagogicznych PAN od lat diagnozują wyzwania i zagrożenia stwarzane przez cyberprzestrzeń i światy wirtualne. By nie być zdanym na negatywne konsekwencje ekonomiczne, społeczne i kulturowe, ale też polityczne i militarne, należy sięgnąć do sztucznej inteligencji oraz mediów cyfrowych i podnieść kompetencje społeczne w zakresie nie tylko wiedzy i umiejętności informatycznych, ale też szerzej – rozumienia języka, roli i funkcji mediów oraz ich wykorzystania w edukacji, nauce, pracy, komunikacji, rozrywce i życiu codziennym. Trzeba przeciwdziałać niebezpieczeństwom związanym z manipulacją i dezinformacją medialną, powstającym uzależnieniom i innym zagrożeniom, a wśród nich: kryzysowi tożsamości, agresją,

depresjami, lękiem, obawom i urojeniom, stanom psychotycznym oraz zaburzeniom, a nawet zanikowi naturalnych relacji międzyludzkich.

Równolegle jako środowisko pedagogów wysoko wartościujemy mądrze wykorzystywane technologie edukacyjne oraz potencjał cyfrowych technologii jako narzędzia służącego różnym dziedzinom zawodowym w tym badaniom naukowym. Zauważamy także potencjał współczesnych mediów dla budowania zaangażowania obywatelskiego oraz spójności różnych środowisk i grup społecznych a także wspierania rozwoju dzieci i młodzieży. Realizacja tego potencjału zależy jednak od tego czy profesjonaliści z obszaru edukacji będą posiadać wystarczające umiejętności cyfrowe, by go realizować.

Konieczna jest zatem edukacja zmierzająca do rozumienia, wyciągania wniosków i podejmowania decyzji w przenikających się przestrzeniach mediów cyfrowych i świata realnego. Podjęcie decyzji **o ustanowienie roku 2027 Rokiem Edukacji Medialnej** powinno sprzyjać rozwojowi kapitału społecznego. **Jednym z podstawowych czynników dobrze zaprojektowanej i świadomie wdrażanej edukacji medialnej, przekładających się na rzeczywiste skutki wykorzystania mediów są postawy oraz wiedza i umiejętności cyfrowe użytkowników. Te zaś mają konkretny wpływ na losy dzieci, młodzieży i osób dorosłych oraz ojczystego kraju. Pedagodzy pracujący pod auspicjami KNP PAN z dużą radością deklarują aktywne włączenie się w prace związane z przygotowaniem do Roku Edukacji Medialnej.**

Przewodnicząca
Komitetu Nauk Pedagogicznych Polskiej Akademii Nauk

Prof. dr hab. Agnieszka Cybal-Michalska